

LBRIS

We know
books

Claude Simon

DRUMUL FLANDREI

Traducere din limba franceză
Iana Maravis

Ținea în mână o scrisoare, a ridicat ochii m-a privit apoi s-a uitat iarăși la scrisoare și din nou la mine, în spatele lui puteam să văd cum se perindă cum trec de colo colo petele roșii arămii ocru ale cailor mânați la adăpătoare, noroiul era adânc de te-nfundai în el până la glezne mi-aduc aminte însă că peste noapte înghețase pe neașteptate și Wack a intrat în odaie ducând cafeaua zicând Căinii au mâncat noroiul, nu mai auzisem niciodată expresia parcă și vedeam căinii, cu boturile lor roz pe la margine cu dinții lor reci și albi de lup, mitice creaturi ale infernului hăpăind în întunericul nopții clisa aceea neagră, poate un licăr al memoriei, căinii golind nesățioși curățând locul: acum arăta cenușiu iar noi ne stâlceam picioarele alergând, ca întotdeauna în întârziere la apelul de dimineață, mai să ne scrântim gleznelor în urmele adânci lăsate de copite acum tari ca piatra, și la o vreme, îmi spune Mama dumitale mi-a scris. O făcuse așadar în pofida interdicției mele, am simțit cum mă înroșeam la față el s-a întrerupt încercând ceva ce aducea a zâmbet dar fără îndoială îi era peste poate, nu să fie amabil (cu siguranță își dorea să fie) ci să treacă peste distanță: gestul doar i-a făcut mustăcioara sură și aspră să se alungească puțin, avea pielea feței tăbăcită ca oamenii care trăiesc tot timpul în aer liber și smeadă, avea ceva arab în el, fără îndoială o rămășiță a unuia pe care Carol Martel uitase să-l ucidă, așa că se pretindea poate urmaș nu doar al Verișoarei Sale

Sfânta Fecioară ca boiernașii de vecini ai săi din Tarn ci fără îndoială pe deasupra și al lui Mahomed, îmi zice Cred că suntem mai mult sau mai puțin veri, bănuiesc însă că în mintea lui cuvântul referitor la mine însemna mai degrabă ceva de genul tânțar insectă musculiță, și din nou m-am simțit roșind de mânie ca atunci când văzusem scrisoarea în mâinile lui, când recunoscusem hârtia. Nu i-am răspuns, a remarcat desigur că eram furios, nu la el mă uitam ci la scrisoare, aș fi vrut să pot să i-o iau și s-o rup, el a fluturat un pic din mâna în care ținea scrisoarea despăturită, colțurile ei au bătut ca niște aripi aerul rece, ochii lui negri fără dușmănie nici dispreț, ba chiar afabili însă și ei distanți: poate că doar era și el la fel de iritat ca mine, simțindu-mi iritarea în timp ce continuam micul ceremonial monden postați acolo în noroiul înghețat bocnă, făcând o concesie obiceiurilor conveniențelor amândoi din considerație pentru o femeie care din nefericire pentru mine era mama mea, și la sfârșit nu încapă îndoială a priceput el căci mustăcioara i s-a mișcat din nou în timp ce spunea Nu i-o lua în nume de rău E de-nțeles ca o mamă A procedat corect În ce mă privește sunt foarte bucuros să am prilejul dacă ai nevoie de, și eu Mulțumesc domnule căpitan, și el Dacă apar probleme nu pregeta vino să, și eu Da domnule căpitan, a mai fluturat o dată scrisoarea prin aer, trebuie că erau cam șapte sau zece grade sub zero în dimineața aceea însă el nici măcar nu părea să-și dea seama. Isprăvind de băut, caii o porneau din nou la trap câte doi, oamenii alergând la mijloc suduind în urma lor și găsind distractiv să se agațe de frâie, se putea auzi tropotul copitelor pe noroiul înghețat, el repetând Dacă apar probleme aș fi fericit să pot, împăturind apoi la loc scrisoarea și punând-o în buzunar adresându-mi din nou ceva care în intenția lui era pesemne tot un fel de zâmbet și care doar i-a tras încă o dată mustața sură într-o parte după care și-a luat tălpășița. Așa că am găsit cu cale să nu mai fac nici cât făceam, găsiseam cea mai simplă soluție, desprinzând la coborârea de pe cal cele două chingi ale șei, desfăcându-i curelușă de sub

gât îndată după ce-i tăiasem apa¹ o dată sau de două ori și scoțându-i dintr-o mișcare căpăstrul cu totul, cufundându-l în jgheabul adăpătorii în timp ce el isprăvea de băut, după care se întorcea singur la grajd eu mergând pe lângă el gata să-l înșfac de o ureche după care nu-mi mai rămânea decât să șterg armele cu cârpa iar din când în când dacă se întâmpla să fie într-adevăr prea ruginite să le ascut puțin cu o pânză de șmirghel, oricum însă asta nu schimba mare lucru pentru că în această privință eram de multă vreme renumit iar ei renunțaseră să mă mai hărțuiască și de altminteri bănuiesc că în ceea ce îl privește nici nu-i prea păsa iar faptul că la încheierea inspecției plutonului se făcea că nu mă vede era fără cine știe ce strădanie din partea lui o politete la adresa mamei mele afară numai dacă pentru el lustruiala nu era și ea unul dintre lucrurile acelea bune de nimic și de neînlocuit, unul dintre reflexele și tradițiile păstrate din strămoși conservate în Saumur² și consolidate în timp deși după gura lumii ea (adică femeia, de fapt copila pe care o luase de soție sau mai degrabă care îl luase pe el de soț) luase asupra ei ca în doar patru ani de căsătorie să-l facă să uite sau în tot cazul să lase la o parte, că i-ar fi plăcut ori ba, măcar unele dintre aceste tradiționale tradiții dar chiar admitând că renunțase la multe dintre ele (și poate nu atât din dragoste cât forțat sau dacă vreți prin forța dragostei sau dacă vreți forțat de dragoste) există lucruri pe care chiar de-am vrea nici măcar cele mai lașe abandonuri sau renunțări nu ne pot face să le uităm iar acestea sunt în general cele mai absurde mai lipsite de sens cele pe care nu le putem judeca și nici impune, ca de pildă reflexul pe care l-a avut el de a-și scoate sabia când rafala pornită din spatele gardului viu l-a nimerit drept în față: l-am mai putut vedea o clipă cu brațul în sus agitând în aer arma

¹ Expresia se referă la o practică încetățenită în creșterea și îngrijirea cailor: după o primă sorbitură, pentru un scurt moment calul trebuie să fie retras de la jgheabul adăpătorii. (n.tr.)

² Joc de cuvinte cu aluzie la faimoasa școală de echitație de la Saumur (fondată în 1763); în fr. *saumure*, „saramură“ (n.tr.)

inutilă și derizorie cu un gest ereditar de statuie ecvestră transmis probabil de generații întregi de spadasi, siluetă întunecată destrămându-se în lumina slabă de parcă el și calul său s-ar fi prelins laolaltă într-una și aceeași materie, într-un metal cenușiu, soarele oglindindu-se o clipă în luciul dezvelit al lamei apoi totul – om cal și sabie – prăbușindu-se într-o rână, ca unul, ca un soldat de plumb începând să se topească de la picioare și tot înclinându-se încet la început apoi din ce în ce mai repede, dispărând cu sabia încă ridicată deasupra capului îndărătul a ce mai rămăsese din caroseria camionului ars căzut acolo, cu lipsa de pudoare a unui animal ca o cățea gestantă târâindu-și burta pe pământ, cu pneurile crăpate arzând mocnit împrăștiind o duhoare de cauciuc ars duhoarea grețoasă a războiului suspendată în strălucitoarea după-amiază de primăvară, plutind ori mai degrabă părând să fi rămas în loc transparentă și densă cu aparența totuși a unei ape stătute scâldând casele din cărămidă roșie livezile gardurile vii: o clipă reflexul orbitor al soarelui aninat de sau mai degrabă concentrat ca și când pentru o fracțiune de secundă ar fi captat ar fi atras la sine toată lumina și toată slava, pe lama feciorelnică a sabiei ... Atâta doar că, fecioară, ea cam de mulțisor nu mai era bănuiesc însă că în ziua în care hotărâse s-o ia de nevastă nu asta îi cerea nu asta aștepta el de la ea știind fără îndoială prea bine chiar din acel moment ce-l aștepta, acceptând dinainte luând asupra sa consumând cu anticipație dacă se poate spune așa Pasiunea, cu deosebirea că locul centrul altarul nu-l adăpostea vreun colnic pleșuv, ci ascunzișul gingaș și proaspăt și amețitor și mărcinut și tainic al cărnii... Măi, să fie: crucificat, agonizând pe altarul gura scorbura de... Dar la urma urmelor de ce să nu fie acolo și o târfă dacă e adevărat că din astfel de chestii, nu pot lipsi târfele femeii în lacrimi frângându-și mâinile și târfe spășite, dacă am presupune că el i-ar fi cerut vreodată să se spășească sau cel puțin că ar fi așteptat că ar fi sperat ca ea s-o facă să devină altceva decât i se dusese numele că este și că deci ar fi așteptat de la această căsătorie altceva decât urma să decurgă

logic, poate chiar și prevăzând ori poate cel puțin să-și fi închipuit până la ultima consecință ori mai degrabă concluzie sinuciderea pe care războiul îi oferea prilejul de a o comite elegant adică nu un spectacol de prost gust și murdar ca femeile de serviciu care se aruncă sub metrou sau ca bancherii care își împoașcă tot biroul ci făcută să pară un accident, dacă a fi ucis în război se poate considera un accident, profitând oarecum cu discreție însă din plin de ocazia care i se oferea de-a o termina cu ceea ce acum patru ani nici n-ar fi trebuit să înceapă vreodată...

Am priceput cum vine asta, am înțeles că tot ce urmărea tot ce spera el în clipa aceea era să fie împușcat și nu doar când l-am văzut acolo că rămâne înfipt în șa proțăpît la vedere taman în mijlocul șoselei fără a se osteni ori fără măcar să lase impresia că s-ar osteni să-l mîne sub un măr, micul idiot de sublocotenent crezându-se obligat să-l imite închipuindu-și fără doar și poate că pentru un ofițer de cavalerie asta era ultima modă un nec plus ultra în materie de eleganță și stil fără a bănuî vreun moment adevăratele motive care-l împingeau pe celălalt să procedeze astfel că nu era acolo vorba nici de onoare nici de curaj și cu atât mai puțin de eleganță ci despre ceva strict personal nici măcar între el și ea ci între el și el. Aș fi putut să i-o spun, Iglésia ar fi putut să i-o spună chiar mai bine decât mine. Dar la ce bun. Bănuiesc că trebuie să fi fost convins că superiorul său făcea acolo ceva cu totul nemaipomenit și de altminteri de ce să nu-l fi lăsat să se amăgească fiindcă măcar în felul acesta ar fi murit împăcat ba chiar fericit că moare alături de și ca un de Reixach, era deci mai bine să creadă așa era mai bine să rămână neluminat să nu se întrebe ce se ascundea dincolo de chipul abia dacă ușor contrariat ușor neliniștit așteptând făcându-ne nouă sau mai degrabă regulamentului militar pe timp război precum și dispozițiilor prevăzute în caz de atac cu avion la joasă înălțime din care se trage cu mitraliera concesiă de a aștepta ca ei să se îndepărteze iar noi să ieșim din tranșee, răsucindu-se ușor în șa puțin cam neliniștit dar stăpânindu-se afișând un chip mereu

de nepătruns golit de expresie așteptând în vreme ce ei dispăreau nu mai mari acum decât niște puncte deasupra orizontului, să ne vadă iar în șa apoi de îndată ce am încălecat pornind din nou și el îndemnându-și calul cu o strânsoare a pulpelor ce-abia de se vedea, calul părând că el singur se pune în mișcare și tot la pas firește fără zor dar nici cu încetineală și cătuși de puțin cu nepăsare: doar la pas. Am bănuială că n-ar fi pornit-o la trap nici pentru tot aurul din lume că n-ar fi dat pînteni calului că nu s-ar fi înjosit în fața unui proiectil de artilerie e cazul s-o spunem mai există și expresii brodite la țanc: așadar la pas, trebuie că și asta făcea parte din ceea ce începuse în urmă cu patru ani și hotărâse, fusese pe cale să încheie sau mai degrabă să caute să-i pună capăt înaintând calm, nepăsător (la fel cum, după spusele lui Iglésia, întotdeauna se prefăcuse că nu-și dă seama de nimic, nu lăsase vreodată să se străvadă nici cel mai mic sentiment, nici gelozie nici mînie) pe drumul care era un fel de capcană adică nu război ci crimă vezi bine, un loc în care erai ucis fără să ai când să zici nici cărc, cu indivizii aceia înșiruiți în liniște ca la un tir de bălci îndărătul câte unui gard sau al unui tufiș și având tot timpul să te ia la ochi, în concluzie adevăratul câmp de luptă iar pentru o clipă m-am întregat de nu cumva trăgea nădejde că și Iglésia își va lăsa acolo pielea, dacă odată isprăvind cu sine nu ducea la îndeplinire în același timp și o răzbunare de mult dorită, cumpănind însă mai bine totul nu cred așa ceva mă gândesc că de și-ar fi dorit vreodată să se răzbune pe Iglésia în momentul acela totul îi devenise indiferent fiindcă la urma urmelor îl păstrase în slujba sa iar acum îi păsa de el la fel de mult sau mai degrabă la fel de puțin ca și de mine ori de idiotul de sublocotenent, căci fără îndoială nu mai considera să aibă vreo îndatorire nu în ceea ce ne privea pe noi ca persoane ci din punctul de vedere al rolului al funcției sale de ofițer, convins probabil că în stadiul în care ajunseseam cu toții orice putea să facă sau să nu facă pe acest plan nu mai avea nici un fel de importanță: ușurat deci eliberat scutit ca să zic așa de obligațiile

sale militare cu începere din momentul în care efectivul escadronului său se redusese la noi patru, escadronul său fiind aproape tot ce mai rămăsese în final din tot regimentul poate și încă alți câțiva soldați căzuți din șei pierduți ici și colo în peisaj, ceea ce nu îl împiedica să se țină mereu drept și țeapăn în șaua sa atât de drept și atât de țeapăn de parcă tocmai s-ar afla la defilarea de paisprezece iulie și nu în plină retragere ori mai degrabă debandadă sau mai bine zis dezastru și în toiul descompunerii generale de parcă nu o armată ci însăși lumea în întregul ei și nu doar în realitatea ei fizică ci și în ideea pe care și-o poate mintea făuri despre ea (dar poate să fi fost și lipsa de somn, faptul că de zece zile noi practic nu dormiserăm, doar dacă nu de-a călare) era pe punctul de-a se jupui de-a se dezagrega de-a se face bucăți apă nimic, și de două sau de trei ori cineva i-a strigat să nu meargă mai departe (nu știu câți, nici cine erau: răniți, îmi închipui, ascunși prin case ori în șanț, ori poate civili dintre cei care într-un fel de neînțeles se încăpățâneau să rătăcească târând o valiză spartă sau împingând cărucioare din acelea pentru copii încărcate vezi Doamne cu bagaje (ba chiar fără bagaje: obiecte, și care probabil nu foloseau la nimic: fără îndoială doar ca să nu rătăcească așa cu mâinile goale, pentru impresia iluzia de a duce cu sine de a poseda orice să fi fost – o pernă desfundată o umbrelă sau fotografia în culori a bunicilor – numai pentru ca noțiunea arbitrară de valoare, de comoară să aibă de ce să se agățe) ca și cum ceea ce conta era să meargă ori încotro: cu adevărat însă nu i-am văzut (tot ce puteam să văd, ce eram încă în stare să recunosc ca pe o țintă, ca pe un reper, era spinarea lui osoasă slabă țeapănă și foarte dreaptă în șa, și tunica din serj ceva mai strălucitoare pe relieful simetric al omoplaților, și trecuse mult de când încetasem să mă mai preocup – să mă mai pot preocupa – de ce putea să se întâmple pe marginea drumului); glasuri așadar ireale și tânguitoare strigând ceva (o atenționare, un avertisment) și care ajungeau până la mine răzbătând prin lumina orbitoare și densă

a zilei de primăvară (de parcă lumina ar fi fost ea însăși murdară, de parcă în aerul nevăzut ar fi plutit o apă murdară tulbure, zgura prăfoasă și rău mirositoare a războiului), și el (de fiecare dată puteam să-i văd capul mișcându-se și cum apare sub cască în profil pierdut linia feței, conturul pur al frunții, al sprâncenei, iar de sub scobitura ochiului linia fermă neclintită, coborând drept din umărul obrazului până la bărbie) uitându-se la ei, ochiul său inexpressiv lipsit de curiozitate zăbovind o clipă (aparent fără să vadă) asupra celui (sau nici măcar: ci doar asupra locului a punctului din care venea glasul) care îl interpelase, și nici măcar dojenitor aspru ori indignat, nici măcar o încrețire din sprânceană: doar lipsa de expresie, de interes – poate cel mult mirare: puțin contrariat, îngrijorat ca și când într-un salon cineva i s-ar fi adresat dintr-odată fără să-i fi fost prezentat sau l-ar fi întrerupt în mijlocul unei fraze cu o remarcă fără nici o legătură cu discuția (ca de pildă să-l facă atent la scrumul țigării gata să cadă sau la cafeaua care se răcește) și străduindu-se poate, făcând efort, arată îngăduință răbdare politețe pentru a încerca să înțeleagă motivele ori scopul respectivei intervenții ori dacă aceasta putea să aibă o legătură oarecare cu ceea ce el tocmai povestea, renunțând apoi să înțeleagă acceptând faptul ca atare fără măcar să ridice din umeri desigur la gândul că e inevitabil să întâlnești mereu, pretutindeni și în toate împrejurările – în saloane sau la război – indivizi bătuți în cap și fără educație, și odată stabilit acest lucru – reamintit, adică – dându-l uitării pe inoportun, înlăturându-l încetând să-l mai vadă chiar înainte de a-și fi întors privirile de la el, încetând atunci definitiv să mai privească spre locul în care nu era nimic, întorcându-și capul și reluând cu micul sublocotenent conversația calmă și liniștită de genul celor care se pot înfiripa între doi călăreți mergând alături (în manej sau în armată) și în care bineînțeles trebuia să fie vorba despre cai despre colegi de promoție, despre vânătoare sau curse de cai. Și mi se năzărea că mă aflu acolo că văd aievea: umbrare verzi cu

femei în rochii zugrăvite în culori stând în picioare sau așezate în fotolii de grădină din fier forjat, și bărbați în pantaloni de culoare deschisă și purtând cizme, vorbindu-le ușor aplecați deasupra lor, lovindu-și cizmele încetișor cu cravașele lor din stof, culorile cailor și ale femeilor, și pielea roșcată a cizmelor așternând pete vii (arămiu, violet, roz, galben) peste frunzișul des și verde, și femeile de o categorie specială căreia nu că i-ar aparține ci pe care aparte de toate celelalte o alcătuiesc fetele de colonei sau purtătoarele unor nume cu particulă: cam șterse, cam neînsemnate și subțiratic, păstrându-și până târziu (chiar măritate, chiar după al doilea ori al treilea copil) înfățișarea de fragede copile cu brațele lor lungi delicate și goale, cu mânușile lor scurte și albe de școlărițe și cu rochiile lor de școlărițe (când – spre treizeci și cinci de ani – se transformă pe neașteptate în ceva cam prea bărbătos, cam prea cabalin (nu, nu iepe: cai) fumând și discutând ca niște bărbați despre vânătoare sau curse de cai), și zumzetul ușor al vocilor aninat în frunzișul greu al castanilor, glasurile (feminine sau bărbătești) putând rămâne cuviincioase constante dar și pe deplin frivole pronunțând cuvinte dintre cele mai sobre dar și din cele soldățești fără perdea, discutând despre împreunare (la animale și la oameni) despre bani sau despre prima împărțășanie cu aceeași inconsecventă îndatoritoare și dezinvoltă ușurință, glasurile lor amestecându-se cu tropotul continuu și nedeslușit al cizmelor și al tocurilor înalte pe pietriș, adăstând în aer, cu pulberea aceea aurită sclipitoare și imaterială suspendată în după-amiaza molcomă și verde cu miros de flori, de bălegar și de parfumuri, iar el...

„Măi să fie!” a făcut Bloom (ședeam acum pe jos în întuneric adică vârați unii într-altii înghesuți de nu puteam mișca o mână ori un picior fără a primi sau mai degrabă fără a cere permisiunea unei alte mâini ori a unui alt picior, sufocându-ne, sudoarea și roind pe noi plămânii noștri căutând aerul ca peștii pe uscat, vagonul încă o dată oprit în noapte nu auzeam nimic

altceva decât zgomotul respirației plămâni umplându-se cu disperare de aburul umed și dens de duhoarea pe care o răspândeau trupurile noastre învălmășite de parcă eram deja mai mult decât morți căci eram în stare să ne dăm seama de asta de parcă întunericul, bezna... Iar eu puteam să-i simt să-i ghicesc mișunând târându-se ca reptilele unii peste alții în mirosul acela sufocant de fecale și sudoare, căutând să-mi amintesc de cât timp ne aflam în tren de o zi și o noapte sau de o noapte o zi și o noapte dar asta n-avea nici un sens timpul nu există Cât este ceasul întreb poți reuși să vezi ce oră e, Dumnezeu zice el ce ne mai pasă va fi oare altfel la ziuă tu chiar vrei să ne vezi mutrele jechoase de lași de învinși ții atât de mult să vezi mutra mea jechoasă de evreu sau ei, O, îi zic bine, bine, bine), Blum repetând: „Măi să fie Și atunci a încasat el rafala de pistol mitralieră trasă de aproape. Ar fi fost poate mai inteligent din partea lui să

Nu: ascultă... Inteligent! Oh, Doamne, ce înseamnă intel... Ascultă: Odată ne-a dat de băut. Cred totuși că n-a făcut-o chiar pentru noi: ci din pricina cailor. S-a gândit că trebuie să le fie sete și atunci cu același prilej... Și Blum: „A dat de băut?“, și eu: „Da. Era... Cum să spun: parcă era într-una dintre reclamele la bere englezească, le știi? Curtea bătrânului han cu zidurile din cărămidă de un roșu-închis îmbinată la vedere, și cu ferestrele din ochiuri mici pătrate de geam, cu tocul vopsit în alb, și slujnica purtând urciorul de aramă și valetul cu jambiere din piele galbenă având curelușele cataramelor răsucite în afară lăsând caii să bea în timp ce grupul călăreților rămâne în poza clasică: coapsele arcuite, unul dintre picioarele în care purta cizme adus înainte, o mână îndoită la brâu ținând cravașa timp în care cealaltă mână ridică o halbă de bere aurie în direcția unei ferestre de la primul cat unde se observă, se întrezărește pe jumătate din dosul perdelei un chip desprins parcă dintr-un pastel... Da: cu deosebirea că nu era nimic din toate acestea ci numai zidurile din cărămidă, murdare însă, iar curtea semăna

mai curând cu ograda unei ferme: o curte de crăsmă, de cârciu-mioară, cu lăzi goale de limonadă îngrămădite acolo cu găini de pripas și rufe ce se uscau pe o frânghie și în loc de șort alb înalt femeia purta un capot de lucru din pânză cu floricele cum se vând pe la tarabe iar în picioare avea doar niște papuci și cum nu părea din cale-afară de mirată de ceea ce și ea și noi tocmai făceam acolo ca și când ar fi fost lucru firesc să ne golim fiecare cana de bere în liniște, stând în picioare și echipați impecabil, el și sublocotenentul puțin mai la o parte cum șade (și nici măcar nu știu dacă el a băut, nu cred, nu-l văd turnându-și pe gât o cană de bere), și cu sticla într-o mână iar cu cealaltă ținând hăturile cailor care tocmai se adăpau, și asta lângă drumul pe marginea căruia aproape la fiecare zece metri vedeai un tip mort (sau o femeie sau un copil) sau un camion sau o mașină arsă, și când a plătit – căci a plătit – am putut să-i văd mâna cum îi pătrundea ușor în buzunar, dispărând în stofa moale de un verde-cenușiu a pantalonilor eleganți, cu degetul mare și arătătorul îndoite formând două cocoase în timp ce apuca portofelul îl scotea și număra monedele în mâna femeii la fel de tihnit cum ar fi preparat o oranjadă ori vreo băutură din acelea șic la barul unui centru de cântărit jocheii la Deauville sau Vichy...“ Și din nou mi s-a părut că văd: profilați pe verdele inimitabil al castanilor uriași, aproape negru, jocheii trecând în sunetul clopotului pentru a se alinia la start, cocoțați ca niște maimuțe pe animalele grațioase și elegante, cazacele lor multicolore trecând pe rând prin cadrul bulinelor de soare după cum urmează: Galben, bretele și beretă albastră – fondul verde negru al castanilor – Negru, crucea Sf. Andrei albastră și beretă albă – zidul verde negru al castanilor – Pepit albastru și roz beretă albastră – zidul verde negru al castanilor – În dungi vișinii și albastre, beretă albastru-deschis – zidul verde negru al castanilor – Galben, mâneci cu cerculețe galben și roșu, beretă roșie – zidul verde negru al castanilor – Roșu, cusături gri, beretă roșie – zidul verde negru al castanilor – Albastru-deschis,